Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JULIANE KOKOTT
της 8ης Μαρτίου 20162016[1]

Υπόθεση C-695/15 PPU

Shiraz Baig Mirza
κατά
Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

[αίτηση του Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Ουγγαρία)για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης — Σύνορα, άσυλο και μετανάστευση — Κανονισμός 604/2013 (Δουβλίνο ΙΙΙ) — Εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας — Προϋποθέσεις ασκήσεως του δικαιώματος των κρατών μελών να προωθούν αιτούντα άσυλο προς ασφαλή τρίτη χώρα — Υποχρεώσεις του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως, σε περίπτωση εκ νέου "αναλήψεως" του αιτούντος»

I – **Εισαγωγή**

1. Η κρινόμενη υπόθεση εντάσσεται στο πλαίσιο της μαζικής αφίξεως στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπηκόων τρίτων χωρών που επιθυμούν να διέλθουν από την Ουγγαρία προκειμένου να εισέλθουν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, εν προκειμένω της Αυστρίας.

2. Στην κρινόμενη υπόθεση, ο προσφεύγων της κύριας δίκης, Πακιστανός υπήκοος, εισήλθε στο έδαφος της Ουγγαρίας προερχόμενος από τη Σερβία. Αρχικά υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στις ουγγρικές αρχές, στη συνέχεια αναχώρησε χωρίς άδεια για την Τσεχική Δημοκρατία, τέλος δε, «αναλήφθηκε» εκ νέου από τις ουγγρικές αρχές. Λόγω του ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας είχε απορριφθεί ως απαράδεκτη, οι ουγγρικές αρχές εξετάζουν το ενδεχόμενο να προωθήσουν τον Πακιστανό υπήκοο στη Σερβία, την οποία θεωρούν ασφαλή τρίτη χώρα.

3. Το αιτούν δικαστήριο, το οποίο επιλήφθηκε προσφυγής του προσφεύγοντος κατά των μέτρων που έλαβαν οι ουγγρικές αρχές, ερωτά υπό ποίες προϋποθέσεις έχει κράτος μέλος τη δυνατότητα να προωθεί αιτούντα διεθνή προστασία «προς ασφαλή τρίτη χώρα» σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 604/2013[2] (στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ), χωρίς να εξετάσει την αίτησή του επί της ουσίας.

4. Υπογραμμίζω εξαρχής ότι η δυνατότητα απομακρύνσεως δεν φαίνεται να δημιουργεί πρόβλημα επί της αρχής. Αντιθέτως, προβλέπεται από τη νομοθεσία. Κατά συνέπεια, ο έντιμος αιτών, ο οποίος δεν εγκαταλείπει το κράτος μέλος στο οποίο υπέβαλε την αίτησή του, κινδυνεύει να προωθηθεί προς ασφαλή τρίτη χώρας, χωρίς η αίτησή του να εξεταστεί επί της ουσίας.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 180, σ. 31).

5. Τι ισχύει όμως για τον αιτούντα που εγκαταλείπει το κράτος μέλος στο οποίο υπέβαλε την αίτησή του, προκειμένου να μεταβεί παρανόμως σε άλλο κράτος μέλος; Ποια διαδικασία ακολουθείται όταν ο ενδιαφερόμενος αναλαμβάνεται εκ νέου από το πρώτο κράτος μέλος; Απαγορεύει, στην περίπτωση αυτή, το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να εξασφαλιστεί ότι «ολοκληρώνεται η εξέταση της αίτησης», την απόρριψη της αιτήσεως διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτης και την άμεση απομάκρυνση του ενδιαφερομένου προς ασφαλή τρίτη χώρα;

6. Αυτά τα θεμελιώδη ερωτήματα βρίσκονται στο επίκεντρο της συζητήσεως στην κρινόμενη υπόθεση, η οποία εκδικάζεται με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία, λόγω του ότι ο αιτών διεθνή προστασία βρίσκεται υπό κράτηση στην Ουγγαρία.

II – **Το νομικό πλαίσιο**

A – *Το δίκαιο της Ένωσης*

1. Ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ

7. Κατά το άρθρο 2, στοιχείο δ′, του εν λόγω κανονισμού, νοείται ως «[…] “εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας”: το σύνολο των εξεταστικών μέτρων, αποφάσεων ή δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται για μια αίτηση διεθνούς προστασίας από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με την οδηγία 2013/32/ΕΕ [3] και την οδηγία 2011/95/ΕΕ [4], εξαιρουμένων των διαδικασιών προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό».

8. Κατά το άρθρο 2, στοιχείο ε′, του εν λόγω κανονισμού, νοούνται ως «[…] “ανάκληση αίτησης διεθνούς προστασίας” οι ενέργειες με τις οποίες ο αιτών θέτει τέρμα στις διαδικασίες που έχουν κινηθεί με την υποβολή της αίτησής του διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την οδηγία 2013/32/ΕΕ, είτε ρητώς είτε σιωπηρώς».

9. Το άρθρο 3 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας», έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας […]. Η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ.

2. Εάν δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί το υπεύθυνο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας.

3 — Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ L 180, σ. 60).

4 — Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337, σ. 9).

Όταν είναι αδύνατη η μεταφορά αιτούντος στο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί πρωτίστως ως υπεύθυνο, εξαιτίας βάσιμων λόγων που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν συστημικές ελλείψεις στη διαδικασία ασύλου και στις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων στο εν λόγω κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το προσδιορίζον κράτος μέλος εξακολουθεί να εξετάζει τα κριτήρια του κεφαλαίου ΙΙΙ, ώστε να διαπιστώσει αν άλλο κράτος μέλος μπορεί να προσδιοριστεί ως υπεύθυνο.

Όταν η μεταφορά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, βάσει της παρούσας παραγράφου, σε κάποιο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί σύμφωνα με τα κριτήρια του κεφαλαίου ΙΙΙ ή στο πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, το προσδιορίζον κράτος μέλος καθίσταται το υπεύθυνο κράτος μέλος.

3. Έκαστο κράτος μέλος διατηρεί το δικαίωμα να προωθεί τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα, σύμφωνα με τους κανόνες και τις εγγυήσεις που θεσπίζονται στην οδηγία 2013/32/ΕΕ.»

10. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού, «[ο] προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο [5] πραγματοποιείται βάσει της κατάστασης που υπήρχε τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών υπέβαλε την αίτησή του διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε ένα κράτος μέλος».

11. Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, «[ό]ταν διαπιστώνεται, βάσει αποδεικτικών στοιχείων ή των έμμεσων αποδείξεων, […] ότι ο αιτών διέβη παρανόμως, οδικώς, διά θαλάσσης ή δι' αέρος, τα σύνορα κράτους μέλους προερχόμενος από τρίτη χώρα, αυτό το κράτος μέλος στο οποίο εισήλθε παρανόμως είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η ευθύνη αυτή παύει να υφίσταται δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα η παράνομη διάβαση των συνόρων».

12. Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», ορίζει τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3, παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των κριτηρίων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Το κράτος μέλος που αποφασίζει να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο καθίσταται το υπεύθυνο κράτος μέλος και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτήν την ευθύνη. […]»

13. Κατά το άρθρο 18 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υποχρεώσεις του υπεύθυνου κράτους μέλους»:

«1. Το υπεύθυνο κράτος μέλος δυνάμει του παρόντος κανονισμού υποχρεούται:

α) […],

β) […],

5 — Πρόκειται για το κεφάλαιο ΙΙΙ που φέρει τον τίτλο «Κριτήρια για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους».

γ) να αναλαμβάνει εκ νέου, υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 23, 24, 25 και 29, υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα ο οποίος ανακάλεσε την υπό εξέταση αίτησή του και έκανε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος ή ο οποίος ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους χωρίς τίτλο διαμονής,

δ) […].

2. […].

Στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1, στοιχείο γ′, όταν το υπεύθυνο κράτος μέλος είχε διακόψει την εξέταση αίτησης μετά από ανάκλησή της από τον αιτούντα πριν από τη λήψη απόφασης επί της ουσίας [σε πρώτο βαθμό], το εν λόγω κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησής του ή να υποβάλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία δεν θα αντιμετωπισθεί ως μεταγενέστερη αίτηση, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2013/32/ΕΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ολοκληρώνεται η εξέταση της αίτησης.

[…]»

2. Η οδηγία 2013/32

14. Το άρθρο 28 της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασία σε περίπτωση σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης ή υπαναχώρησης από αυτήν», ορίζει τα εξής:

«1. […].Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτησή του για άσυλο ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι:

α) […]

β) διέφυγε ή αναχώρησε χωρίς άδεια από το μέρος όπου ζούσε ή ευρισκόταν υπό κράτηση, χωρίς να έρθει σε επαφή με την αρμόδια αρχή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος […]

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών που αναφέρεται και πάλι στην αρμόδια αρχή μετά τη λήψη απόφασης να σταματήσει η εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου να δικαιούται να ζητήσει την επανεξέταση της υπόθεσής του ή να υποβάλλει νέα αίτηση η οποία δεν υπόκειται στη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 40 και 41.

[…]

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το πρόσωπο αυτό να μην απομακρυνθεί κατά παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην αποφαινόμενη αρχή να συνεχίσει την εξέταση από το στάδιο στο οποίο είχε σταματήσει».

3. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ]».

15. Το άρθρο 33 του κεφαλαίου ΙΙΙ, τμήμα ΙΙ της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων» ορίζει τα εξής:

«1. Πέραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ], τα κράτη μέλη δεν οφείλουν να εξετάζουν εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη μόνο εάν:

[...]

γ) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 38·

[...]».

16. Κατά το άρθρο 38 της οδηγίας 2013/32, το οποίο τιτλοφορείται «Έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών»:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών μόνο εφόσον οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι η μεταχείριση του αιτούντος διεθνή προστασία στην οικεία τρίτη χώρα θα πληροί τα εξής κριτήρια:

α) δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων·

β) δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, όπως ορίζεται στην οδηγία 2011/95/ΕΕ·

γ) τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης·

δ) τηρείται η απαγόρευση της απομάκρυνσης κατά παράβαση του δικαιώματος αποφυγής των βασανιστηρίων και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο· και

ε) υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης.

2. Η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας υπόκειται στους κανόνες του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένων:

α) των κανόνων που απαιτούν σύνδεσμο μεταξύ του αιτούντος και της οικείας τρίτης χώρας, βάσει της οποίας θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα να μεταβεί στη συγκεκριμένη χώρα·

β) των κανόνων σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να κρίνουν ότι η έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμοσθεί σε συγκεκριμένη χώρα ή συγκεκριμένο αιτούντα. Η μεθοδολογία αυτή περιλαμβάνει μια εξατομικευμένη εξέταση του ασφαλούς χαρακτήρα της χώρας για συγκεκριμένο αιτούντα και/ή τον εθνικό χαρακτηρισμό των χωρών που θεωρούνται ως γενικά ασφαλείς·

γ) των κανόνων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο οι οποίοι επιτρέπουν να εξετάζεται χωριστά κατά πόσον η οικεία τρίτη χώρα είναι ασφαλής για συγκεκριμένο αιτούντα και οι οποίοι επιτρέπουν, τουλάχιστον, στον αιτούντα να προσβάλλει την εφαρμογή της εννοίας της ασφαλούς τρίτης χώρας επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις

συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται. Ο αιτών έχει επίσης τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ αυτού και της τρίτης χώρας σύμφωνα με το στοιχείο α'.

3. Κατά την εφαρμογή απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη:

α) ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα· και

β) του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας, στη γλώσσα της χώρας αυτής, ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας.

4. […]

5. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή σχετικά με τις χώρες έναντι των οποίων εφαρμόζεται η αρχή αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.»

17. Το άρθρο 39 της οδηγίας, το οποίο τιτλοφορείται «Έννοια της ευρωπαϊκής ασφαλούς τρίτης χώρας», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας και της ασφάλειας του αιτούντος υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο ΙΙ, δεν διεξάγεται ή δεν διεξάγεται πλήρως όταν η αρμόδια αρχή διαπιστώνει βάσει των γεγονότων ότι ο αιτών επιδιώκει να εισέλθει ή έχει μόλις εισέλθει παράνομα στο έδαφος της χώρας της από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα κατά την έννοια της παραγράφου 1 μόνον εφόσον:

α) έχει επικυρώσει και τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς·

β) εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από τη νομοθεσία· και

γ) έχει επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής.

3. Ο αιτών έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την εφαρμογή της έννοιας της ευρωπαϊκής ασφαλούς τρίτης χώρας επειδή οι συνθήκες στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλείς όσον αφορά την ιδιαίτερη περίπτωσή του.

4. Τα οικεία κράτη μέλη θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους τις λεπτομερείς διατάξεις για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 και ορίζουν τις συνέπειες των αποφάσεων δυνάμει των διατάξεων αυτών σύμφωνα με την αρχή της μη επαναπροώθησης, συμπεριλαμβανομένης της πρόβλεψης εξαιρέσεων από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου για ανθρωπιστικούς ή πολιτικούς λόγους ή για λόγους δημοσίου διεθνούς δικαίου».

Β – *Η εθνική ρύθμιση*

1. Ο ουγγρικός νόμος περί του δικαιώματος ασύλου

18. Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 2, στοιχείο e, του a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (νόμου LXXX του 2007 περί του δικαιώματος ασύλου, στο εξής: νόμος περί του δικαιώματος ασύλου), «[η] αίτηση [ασύλου] είναι απαράδεκτη αν υπάρχει τρίτη χώρα η οποία μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής, όσον αφορά τον αιτούντα».

19. Κατά την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, «[η] αίτηση μπορεί να κριθεί απαράδεκτη βάσει της παραγράφου 2, στοιχείο e, ανωτέρω, μόνον αν ο αιτών

a) διέμεινε σε τρίτη ασφαλή χώρα και είχε εκεί τη δυνατότητα να ζητήσει αποτελεσματική προστασία […]·

b) διήλθε μέσω του εδάφους μιας τέτοιας χώρας και είχε εκεί τη δυνατότητα να ζητήσει αποτελεσματική προστασία […]».

20. Κατά το άρθρο 53 του νόμου, «[η] αρμόδια αρχή για θέματα ασύλου απορρίπτει την αίτηση εκδίδοντας σχετική διάταξη, αν διαπιστώσει ότι συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 51, παράγραφος 2».

2. Το κυβερνητικό διάταγμα της 21ης Ιουλίου 2015

21. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του 191/2015. (VII. 21.) Kormányrendelet a nemzeti szinten biztonságosnak nyilvánított származási országok és biztonságos harmadik országok meghatározásáról [κυβερνητικού διατάγματος 191/2015 (VII.21.) περί του καθορισμού, σε εθνικό επίπεδο, των χωρών προελεύσεως που θεωρούνται ασφαλείς και των ασφαλών τρίτων χωρών, στο εξής: κυβερνητικό διάταγμα της 21ης Ιουλίου 2015]:

«Θεωρούνται ασφαλείς τρίτες χώρες […] τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα υποψήφια για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση κράτη –εκτός της Τουρκίας–, τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και οι πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής που δεν εφαρμόζουν τη θανατική ποινή, καθώς και:

1. η Ελβετία,

2. η Βοσνία-Ερζεγοβίνη,

3. το Κοσσυφοπέδιο,

4. ο Καναδάς,

5. η Αυστραλία,

6. η Νέα Ζηλανδία».

22. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, στις 19 Δεκεμβρίου 2009, η Δημοκρατία της Σερβίας υπέβαλε επίσημη αίτηση προσχωρήσεως στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή εξέδωσε θετική γνώμη στις 12 Οκτωβρίου 2011 και συνέστησε να χορηγηθεί στη Σερβία καθεστώς υποψήφιας χώρας. Στη συνέχεια, τον Φεβρουάριο του 2012, το Συμβούλιο κλήθηκε να λάβει απόφαση σχετικά με τη χορήγηση στη Σερβία καθεστώτος υποψήφιας χώρας, απόφαση που επικυρώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο

2012[6].

23. Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κυβερνητικού διατάγματος της 21ης Ιουλίου 2015 ορίζει τα εξής:

«Εφόσον ο αιτών άσυλο έχει διαμείνει στο έδαφος μιας από τις τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με τον κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου, ή έχει διέλθει από το έδαφος μιας από αυτές τις χώρες, μπορεί να αποδείξει, στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου την οποία προβλέπει ο νόμος περί του δικαιώματος ασύλου, ότι, για τη συγκεκριμένη περίπτωσή του, δεν υπήρχε στην εν λόγω χώρα δυνατότητα αποτελεσματικής προστασίας κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο i, του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου».

III – **Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα**

24. Ο προσφεύγων της κύριας δίκης, Πακιστανός υπήκοος, υπέβαλε, στις 7 Αυγούστου 2015, αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ουγγαρία, στο έδαφος της οποίας είχε εισέλθει παράνομα προερχόμενος από τη Σερβία τον Αύγουστο 2015.

25. Πριν από την ολοκλήρωση της εθνικής διαδικασίας, αναχώρησε προς άγνωστη κατεύθυνση. Η αρμόδια για τον φάκελό του εθνική αρχή έθεσε την αίτηση στο αρχείο, χωρίς προηγουμένως να την απορρίψει ως απαράδεκτη, με απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2015.

26. Στη συνέχεια, ο προσφεύγων της κύριας δίκης βρέθηκε στην Τσεχική Δημοκρατία, καθ' οδόν προς την Αυστρία. Οι τσεχικές αρχές ζήτησαν από την Ουγγαρία να τον αναλάβει εκ νέου, αίτημα το οποίο δέχθηκε η Ουγγαρία σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού Δουβλίνο III.

27. Κατά το αιτούν δικαστήριο, από τα έγγραφα της διαδικασίας δεν προκύπτει αν οι τσεχικές αρχές είχαν ενημερωθεί ότι, στην Ουγγαρία, η εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας μπορούσε να καταλήξει, λαμβανομένου υπόψη του καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών που ίσχυε βάσει διατάγματος, στην προώθηση του ενδιαφερομένου στη Σερβία χωρίς να εξεταστεί η αίτησή του επί της ουσίας.

28. Μετά την εκ νέου ανάληψή του από την Ουγγαρία, ο προσφεύγων της κύριας δίκης υπέβαλε στην εν λόγω χώρα, στις 2 Νοεμβρίου 2015, δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας. Η αίτηση αυτή απετέλεσε αντικείμενο δεύτερης διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της οποίας ο ενδιαφερόμενος τέθηκε υπό κράτηση.

29. Ο προσφεύγων της κύριας δίκης κλήθηκε σε συνέντευξη, στο πλαίσιο της δεύτερης αυτής διαδικασίας στις 2 Νοεμβρίου 2015. Κατά τη διάρκεια της συνεντεύξεως, ενημερώθηκε ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει μπορούσε να απορριφθεί ως απαράδεκτη, εκτός αν αποδείκνυε ότι, όσον αφορά την ιδιαίτερη περίπτωσή του, η Σερβία δεν μπορούσε να θεωρηθεί ασφαλής τρίτη χώρα. Μολονότι ο ενδιαφερόμενος γνωστοποίησε με την απάντησή του ότι δεν ήταν ασφαλής στη Σερβία, οι ουγγρικές αρχές δεν πείσθηκαν από τις σχετικές αποδείξεις που προσκόμισε και απέρριψαν την αίτησή του ως απαράδεκτη. Με την ίδια απόφαση, διέταξαν μέτρα επιστροφής και απομακρύνσεως του ενδιαφερομένου.

30. Ο προσφεύγων της κύριας δίκης άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προβάλλοντας ότι δεν επιθυμούσε να προωθηθεί στη Σερβία, όπου δεν ήταν ασφαλής.

6 — Βλ. συναφώς τα «συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου» της 1ης και 2ας Μαρτίου 2012, EUCO 4/3/12, σημείο 39.

31. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να ζητήσει την εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ] την έννοια ότι

α) τα κράτη μέλη μπορούν να ασκούν το δικαίωμα να προωθούν τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα μόνον πριν από τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους ή μπορούν να ασκήσουν το εν λόγω δικαίωμα και μετά τον προσδιορισμό αυτόν;

β) Είναι διαφορετική η απάντηση στο προηγούμενη ερώτημα στην περίπτωση που το κράτος μέλος διαπιστώνει ότι είναι το υπεύθυνο κράτος όχι κατά την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε για πρώτη φορά η αίτηση ενώπιον των αρμόδιων αρχών του, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και με το κεφάλαιο ΙΙΙ του ίδιου κανονισμού, αλλά όταν υποδέχεται τον αιτούντα, προερχόμενο από άλλο κράτος μέλος, κατόπιν αιτήματος μεταφοράς ή εκ νέου ανάληψής του, κατ' εφαρμογή των κεφαλαίων V και VI του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ;

2) Αν, σύμφωνα με την ερμηνεία του Δικαστηρίου, όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, το δικαίωμα να προωθείται ο αιτών προς ασφαλή τρίτη χώρα μπορεί να ασκηθεί και μετά από μεταφορά η οποία πραγματοποιείται κατ' εφαρμογή της διαδικασίας του Δουβλίνου:

έχει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ την έννοια ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ασκούν το εν λόγω δικαίωμα και στην περίπτωση κατά την οποία, στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου, δεν έχουν διαβιβαστεί στο κράτος μέλος το οποίο πραγματοποιεί τη μεταφορά λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εθνική νομοθεσία που διέπει την άσκηση του δικαιώματος αυτού ή της πρακτικής που εφαρμόζουν οι εθνικές αρχές;

3) Έχει το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ την έννοια ότι, στην περίπτωση αιτούντος ο οποίος ανελήφθη εκ νέου κατ' εφαρμογή του άρθρου 18[, παράγραφος 1], στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού, η διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεώς του πρέπει να συνεχιστεί από το στάδιο στο οποίο είχε διακοπεί η προηγούμενη εξέταση;»

32. Όσον αφορά το επείγον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της συνήθους διάρκειας της προδικαστικής διαδικασίας, υφίσταται πραγματικός κίνδυνος, στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας, να μην μπορέσει να ολοκληρωθεί η εθνική διαδικασία, πολλώ μάλλον διότι είναι πιθανόν ο προσφεύγων της κύριας δίκης, μόλις αφεθεί ελεύθερος, να αναχωρήσει και πάλι προς άγνωστη κατεύθυνση.

33. Μετά από τη συνεδρίαση επί διοικητικών ζητημάτων της 11ης Ιανουαρίου 2016, το τέταρτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε να εκδικαστεί η υπό κρίση υπόθεση με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας.

IV – **Εκτίμηση των προδικαστικών ερωτημάτων**

A – *Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος*

34. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

35. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά ουσιαστικώς αν το γεγονός ότι κράτος μέλος ορίστηκε υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας (επιμέρους ερώτημα α), ή ότι αναγνώρισε την ευθύνη του στο πλαίσιο του άρθρου 18 και ανέλαβε εκ νέου τον αιτούντα (επιμέρους ερώτημα β), εμποδίζει το εν λόγω κράτος μέλος να προωθήσει στη συνέχεια τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

36. Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζω ότι η ευθύνη της Ουγγαρίας έναντι του αιτούντος άσυλο απορρέει από αναγνώριση ευθύνης όταν ο ενδιαφερόμενος αναλήφθηκε εκ νέου, αλλά η ευθύνη αυτή θα μπορούσε να στοιχειοθετηθεί, ακόμα και αν δεν είχε αναγνωριστεί ρητώς, είτε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 13 του κανονισμού, εφόσον ο προσφεύγων διήλθε παράτυπα τα ουγγρικά σύνορα προερχόμενος από τη Σερβία, είτε σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, εφόσον η Ουγγαρία είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας.

37. Κατόπιν της προκαταρκτικής αυτής παρατηρήσεως, η απάντηση στο πρώτο μέρος του υποβληθέντος ερωτήματος απορρέει από το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, σύμφωνα με το οποίο «[έ]καστο κράτος μέλος διατηρεί το δικαίωμα να προωθεί τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα, σύμφωνα με τους κανόνες και τις εγγυήσεις που θεσπίζονται στην οδηγία 2013/32/ΕΕ».

38. Όπως ορθώς υπογράμμισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Γερμανική Κυβέρνηση, η διάταξη αυτή καθιερώνει την αρχή της διατηρήσεως του δικαιώματος απομακρύνσεως, χωρίς να προβλέπει οποιοδήποτε χρονικό περιθώριο. Συνεπώς, τίποτα δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι το δικαίωμα απομακρύνσεως του ενδιαφερομένου παύει να ισχύει μετά τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους.

39. Εφόσον μάλιστα «έκαστο κράτος μέλος», συμπεριλαμβανομένου συνεπώς κράτους μέλους που δεν είναι υπεύθυνο κατά την έννοια του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ[7], έχει το δικαίωμα «να προωθεί τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα», θα ήταν τουλάχιστον περίεργο να αποστερείται της δυνατότητας αυτής εκείνο ακριβώς το κράτος μέλος που είναι πράγματι υπεύθυνο για την εξέταση του φακέλου.

40. Αυτή η ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού «Δουβλίνο ΙΙΙ» δεν προσκρούει ούτε στο άρθρο 33, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32. Συναφώς επισημαίνεται ότι το άρθρο 33 της οδηγίας 2013/32 δεν προβλέπει περιορισμό του πεδίου εφαρμογής των δικαιωμάτων που απορρέουν από τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ.

41. Στη χειρότερη περίπτωση, θα μπορούσε να τεθεί το ερώτημα αν ένα κράτος μέλος θα μπορούσε να απωλέσει τη δυνατότητα που προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ αν, αντί να τη χρησιμοποιήσει αμέσως μετά την υποβολή της αρχικής αιτήσεως διεθνούς προστασίας, προχωρήσει στην εξέταση της αιτήσεως επί της ουσίας, επικαλούμενο τη δυνατότητα απομακρύνσεως σε μεταγενέστερο μόνο στάδιο της διαδικασίας. Πράγματι, ορισμένοι συγγραφείς φαίνεται να θεωρούν ότι, στην περίπτωση αυτή, παύει να υφίσταται η προβλεπόμενη από το άρθρο 3 δυνατότητα, θεμελιώνοντας την άποψη αυτή στη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που γεννάται στον αιτούντα μετά την εξέταση της αιτήσεώς του επί της ουσίας[8].

42. Εν προκειμένω, εντούτοις, λόγω των ιδιομορφιών της περιπτώσεως του προσφεύγοντος της κύριας δίκης, οι προεκτεθείσες σκέψεις δεν είναι λυσιτελείς. Αφενός, ο αιτών δεν ενήργησε καλόπιστα εγκαταλείποντας την Ουγγαρία πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Οι ενέργειές του δεν συνάδουν με την έννοια της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Αφετέρου, εφόσον η πρόωρη αναχώρηση

7 — Στα σημεία 24 έως 26 των γραπτών παρατηρήσεών της η Επιτροπή φαίνεται μάλιστα να κλίνει προς την άποψη ότι η εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 3, από κράτος μέλος προϋποθέτει ότι το κράτος αυτό έχει αναγνωριστεί ως υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της αιτήσεως. Βλ. επίσης σημείο 52 των γραπτών παρατηρήσεων του προσφεύγοντος της κύριας δίκης.

8 — Filzwieser, Ch., και Sprung, A., *Dublin III-Verordnung*, Βιέννη/Γκρατς 2014, σ. 103, K 24.

προς άλλο κράτος μέλος ισοδυναμεί με ανάκληση της αιτήσεως σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας 2013/32, διάταξη με την οποία εναρμονίζεται η εθνική νομοθεσία, ενώ οι ουγγρικές αρχές έθεσαν στη συνέχεια τον φάκελο του αιτούντος στο αρχείο, η δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας που υπέβαλε μετά την επιστροφή του στην Ουγγαρία προκάλεσε τη δημιουργία διαφορετικού φακέλου, η εξέταση του οποίου ουδόλως επηρεάζεται από την προηγούμενη διαδικασία.

43. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το γεγονός ότι κράτος μέλος έχει προσδιοριστεί ως «υπεύθυνο» για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να εμποδίσει τη μεταγενέστερη προώθηση του αιτούντος από το εν λόγω κράτος μέλος προς ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

44. Η διαπίστωση αυτή ισχύει, εν πάση περιπτώσει, για τον έντιμο αιτούντα ο οποίος ουδέποτε εγκατέλειψε το έδαφος του πρώτου κράτους μέλους στο οποίο υπέβαλε την αίτησή του.

45. Εντούτοις, η κατάσταση μπορεί να διαφέρει αν ο αιτών διεθνή προστασία, όπως ο προσφεύγων της κύριας δίκης, αναλαμβάνεται εκ νέου, μετά από αναχώρηση χωρίς άδεια, από το πρώτο κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Στην περίπτωση αυτή, το εν λόγω κράτος υποχρεούται, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού, να ολοκληρώσει την εξέταση του φακέλου του. Αυτήν την κατάσταση αφορά το δεύτερο σκέλος του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος.

46. Το αιτούν δικαστήριο φαίνεται να εκτιμά ότι είναι δυνατόν να απορρέει από το άρθρο 18 υποχρέωση του υπεύθυνου κράτους μέλους να προχωρήσει σε ανάλυση *επί της ουσίας* του φακέλου του αιτούντος τον οποίο έχει αναλάβει εκ νέου. Μια τέτοια υποχρέωση αντίκειται στην απόρριψη της αιτήσεως ως απαράδεκτης και στην απομάκρυνση του αιτούντος χωρίς εξέταση της αιτήσεως επί της ουσίας, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

47. Εντούτοις, αυτή η συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 3 και 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν είναι επιβεβλημένη.

48. Αφενός, το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού δεν ρυθμίζει το δικαίωμα προωθήσεως αιτούντος προς τρίτη χώρα. Πράγματι, η εν λόγω διάταξη απλώς υπογραμμίζει την αρχή ότι η εξέταση αιτήσεως που έχει υποβληθεί στο πρώτο κράτος μέλος [9] πρέπει «να ολοκληρωθεί», χωρίς όμως να απαγορεύει την επαναπροώθηση του ενδιαφερομένου σε τρίτο κράτος και χωρίς να απαιτεί εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας επί της ουσίας. Αντιθέτως, φαίνεται φυσικό να θεωρηθεί ότι η εξέταση απαράδεκτης αιτήσεως ολοκληρώνεται κάλλιστα κατά την έννοια του άρθρου 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ με την απόρριψη της αιτήσεως ως απαράδεκτης, χωρίς ανάλυση επί της ουσίας.

49. Αφετέρου, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες αίτηση μπορεί να απορριφθεί *ως απαράδεκτη* δεν προβλέπονται στο άρθρο 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, αλλά στο άρθρο 33, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32. Σύμφωνα με το στοιχείο γ΄ της εν λόγω διατάξεως, μια αίτηση μπορεί να απορριφθεί ως απαράδεκτη εφόσον «μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 38». Κατά την ίδια έννοια, το άρθρο 39 της εν λόγω οδηγίας παρέχει τη δυνατότητα στο υπεύθυνο κράτος μέλος να μην εξετάζει «πλήρως» την αίτηση διεθνούς προστασίας όταν διαπιστώνεται ότι «ο αιτών [...] έχει μόλις εισέλθει παράνομα στο έδαφος της χώρας της από ασφαλή [ευρωπαϊκή] τρίτη χώρα».

50. Κατά συνέπεια, η εξέταση της αιτήσεως επί της ουσίας είναι επιβεβλημένη μόνον εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις είτε του άρθρου 33 είτε του άρθρου 39 της οδηγίας.

9 — Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, το οικείο κράτος μέλος μπορεί είτε να συνεχίσει την εξέταση της αρχικής αιτήσεως, η οποία διακόπηκε με την αναχώρηση του ενδιαφερομένου που ισοδυναμεί με σιωπηρή ανάκληση σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας 2013/32, είτε να του επιτρέψει να υποβάλει νέα αίτηση.

51. Ως προς τις δύο εν λόγω διατάξεις, επιβάλλεται να επισημανθούν τα ακόλουθα.

52. Κατ' αρχάς, το κατά πόσον το υπεύθυνο κράτος μέλος υποχρεούται να προβεί σε πλήρη εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που του υποβάλλεται δεν πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της εθνικής νομοθεσίας ή του άρθρου 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, αλλά με γνώμονα την οδηγία 2013/32.

53. Στη συνέχεια, όσον αφορά το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2013/32, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται και παρέχει τη δυνατότητα στην Ουγγαρία να απορρίψει την αίτηση ως απαράδεκτη μόνον υπό την προϋπόθεση ότι η Σερβία μπορεί να θεωρηθεί «ασφαλής τρίτη χώρα» υπό την έννοια του άρθρου 38 της οδηγίας. Εν πάση περιπτώσει, υπενθυμίζω ότι ο χαρακτηρισμός της Σερβίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, δεν απαλλάσσει τον δικαστή ο οποίος επιλαμβάνεται του φακέλου από εξέταση προκειμένου να κρίνει «ότι η μεταχείριση του αιτούντος διεθνή προστασία στην οικεία τρίτη χώρα [εν προκειμένω, στη Σερβία] θα πληροί τα […] κριτήρια» που απαριθμούνται στο άρθρο 38 της οδηγίας.

54. Τέλος, όσον αφορά το άρθρο 39 της οδηγίας 2013/32, επισημαίνεται ότι η διάταξη αυτή προβλέπει λιγότερο αυστηρές προϋποθέσεις απορρίψεως των αιτήσεων όταν ο ενδιαφερόμενος προέρχεται από *ευρωπαϊκή* ασφαλή τρίτη χώρα και, όπως ο προσφεύγων της κύριας δίκης, έχει εισέλθει παράνομα στο έδαφος κράτους μέλους.

55. Εντούτοις, η διάταξη αυτή προβλέπει τρεις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς προκειμένου να μπορεί η Σερβία να υπαχθεί στην κατηγορία των ευρωπαϊκών ασφαλών τρίτων χωρών: *πρώτον*, πρέπει να έχει επικυρώσει και να τηρεί τις διατάξεις της συμβάσεως της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς· *δεύτερον*, πρέπει να εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από τη νομοθεσία· και *τρίτον*, πρέπει να έχει επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και να τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής.

56. Μόνον αν συντρέχουν αυτές οι σωρευτικώς προβλεπόμενες προϋποθέσεις μπορεί η Ουγγαρία, αφενός, να επικαλεστεί το άρθρο 39 της οδηγίας προκειμένου να μην προβεί σε πλήρη εξέταση της αιτήσεως και, αφετέρου, να εξετάσει την πιθανότητα προωθήσεως του αιτούντος προς τη Σερβία κατά το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Καθόσον το άρθρο 2 του κυβερνητικού διατάγματος δεν περιέχει σαφείς πληροφορίες σχετικά, εναπόκειται στο δικαστήριο που έχει επιληφθεί του φακέλου να εξακριβώσει προηγουμένως αν η Σερβία πληροί τις τρεις προαναφερθείσες προϋποθέσεις.

57. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις είτε του άρθρου 33 είτε του άρθρου 39 της οδηγίας 2013/32, το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν απαγορεύει την απόρριψη της αιτήσεως και την επαναπροώθηση του ενδιαφερομένου προς ασφαλή τρίτη χώρα κατά την έννοια της οδηγίας.

58. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία των προαναφερθεισών διατάξεων, και ειδικότερα ερμηνεία βάσει της οποίας το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ ανάγεται σε απόλυτη αρχή εξετάσεως της αιτήσεως επί της ουσίας, απλώς θα ευνοούσε αδικαιολόγητα την εξέταση του φακέλου του αιτούντος που εγκατέλειψε τη χώρα και εμπίπτει στο άρθρο 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ σε σχέση με έντιμο αιτούντα στον οποίο δεν είναι εφαρμοστέο το άρθρο 18.

59. Πολλώ μάλλον, αν το άρθρο 18 εξασφάλιζε πράγματι ευνοϊκή μεταχείριση του αιτούντος που έχει αναληφθεί εκ νέου, η διάταξη αυτή θα ενθάρρυνε κάθε αιτούντα να διαφύγει προς άλλο κράτος μέλος, έστω και μόνο με σκοπό να αποφύγει την απόρριψη της αιτήσεώς του ως απαράδεκτης και να αποφύγει μέτρα άμεσης απομακρύνσεως.

60. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα η απάντηση ότι το γεγονός ότι κράτος μέλος προσδιορίστηκε ως «υπεύθυνο» για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας, ακόμα και αν αναγνώρισε την ευθύνη του στο πλαίσιο του άρθρου 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και ανέλαβε εκ νέου τον αιτούντα, δεν αποκλείει τη μεταγενέστερη προώθηση του αιτούντος από το εν λόγω κράτος μέλος προς ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει η οδηγία 2013/32.

Β – *Επί του δεύτερου ερωτήματος*

61. Αν γίνει δεκτό ότι κάθε κράτος μέλος παραμένει κατ' αρχήν ελεύθερο να ασκεί το δικαίωμα προωθήσεως αιτούντος άσυλο προς ασφαλή τρίτη χώρα αφού τον αναλάβει εκ νέου από άλλο κράτος μέλος, το αιτούν δικαστήριο ερωτά ουσιαστικά αν, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής του ενδιαφερομένου, η προώθηση του αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα είναι δυνατή μολονότι το κράτος μέλος που τον προωθεί δεν ενημερώθηκε, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκ νέου αναλήψεως, σχετικά με την εθνική ρύθμιση που διέπει την προώθηση των αιτούντων άσυλο προς ασφαλείς τρίτες χώρες και με την πρακτική που εφαρμόζουν σχετικά οι αρμόδιες αρχές.

62. Σχετικά με το ερώτημα αυτό πρέπει να γίνουν τρεις επισημάνσεις.

63. Κατ' αρχάς, η μη ενημέρωση του κράτους μέλους που υποβάλλει το αίτημα, δηλαδή του κράτους στο οποίο διέφυγε ο αιτών, σχετικά με τις μετέπειτα πρακτικές του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, εν προκειμένω της Ουγγαρίας, δεν ασκεί επιρροή στη νομιμότητα των διαδικασιών που εφαρμόζει το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

64. Η διαδικασία μεταφοράς (από το κράτος μέλος που υποβάλλει το αίτημα) και η διαδικασία που αφορά την εξέταση της αιτήσεως (από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα) είναι δύο διαφορετικές διαδικασίες, κάθε μια από τις οποίες διέπεται από ιδιαίτερους κανόνες. Μολονότι οι διαδικασίες αυτές πρέπει να εξασφαλίζουν *στον ενδιαφερόμενο* πραγματική δικαστική προσφυγή, οι εγγυήσεις που ισχύουν υπέρ του αιτούντος κατά την προώθησή του περιγράφονται στα άρθρα 26 επ. του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και δεν προβλέπουν ιδιαίτερες εγγυήσεις όσον αφορά τις πρακτικές του κράτους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

65. Στη συνέχεια, μολονότι κατά το άρθρο 38, παράγραφος 5, της οδηγίας 2013/32 «[τ]α κράτη μέλη ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή σχετικά με τις [ασφαλείς τρίτες] χώρες έναντι των οποίων εφαρμόζεται η αρχή αυτή», ανάλογη υποχρέωση δεν προβλέπεται υπέρ των κρατών μελών[10].

66. Τέλος, το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, τελευταία περίοδος, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ ορίζει ότι η εξέταση της αιτήσεως πρέπει να ολοκληρωθεί στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα. Μολονότι η αρχή αυτή αποτρέπει δυσμενείς εξελίξεις για τον αιτούντα, ο αιτών δεν μπορεί εντούτοις να απαιτήσει καθεστώς ευνοϊκότερο από εκείνο του οποίου έχαιρε πριν διαφύγει. Είναι σαφές ότι ο αιτών δεν μπορεί να προβάλει τη μη ενημέρωση των αρχών του κράτους μέλους που υποβάλλει το αίτημα, στο οποίο εισήλθε παράνομα, προκειμένου να αποτρέψει την εφαρμογή των γενικά αποδεκτών πρακτικών του κράτους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα και το οποίο είναι το υπεύθυνο κράτος κατά την έννοια του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

67. Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, η προώθηση του αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα είναι δυνατή ακόμα και αν το αποστέλλον κράτος μέλος δεν έχει λάβει πληροφορίες, κατά τη διαδικασία εκ νέου αναλήψεως, σχετικά με την εθνική ρύθμιση που διέπει την προώθηση των αιτούντων προς ασφαλείς τρίτες χώρες ούτε σχετικά με την πρακτική που εφαρμόζουν για το ζήτημα οι αρμόδιες αρχές.

10 — Βλ., με ανάλογη επιχειρηματολογία, σημείο 27 των γραπτών παρατηρήσεων της Ουγγαρίας.

Γ – *Επί του τρίτου ερωτήματος*

68. Αν γίνει δεκτό ότι το υπεύθυνο κράτος μέλος παραμένει ελεύθερο να ασκήσει το δικαίωμα προωθήσεως αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα αφού τον αναλάβει εκ νέου, τίθεται το ερώτημα αν το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχει την έννοια ότι η διαδικασία πρέπει να επαναληφθεί από το στάδιο στο οποίο είχε διακοπεί κατά την εξέταση της πρώτης αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβλήθηκε στο υπεύθυνο κράτος μέλος.

69. Συναφώς αρκεί να υπογραμμιστεί, αφενός, ότι το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να επαναλάβουν την εξέταση της αιτήσεως από το στάδιο στο οποίο είχε διακοπεί. Κατά το εν λόγω άρθρο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν είτε να συνεχίσουν την εξέταση της αρχικής αιτήσεως, η οποία θεωρείται ότι ανακλήθηκε, είτε να επιτρέψουν στον αιτούντα να υποβάλει νέα αίτηση.

70. Αφετέρου, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 28, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας 2013/32 προβλέπει ρητώς ότι «τα κράτη μέλη *μπορούν* να επιτρέψουν στην αποφαινόμενη αρχή να συνεχίσει την εξέταση από το στάδιο στο οποίο είχε σταματήσει». Συνεπώς, αφήνει στα κράτη μέλη απόλυτη ελευθερία είτε να προβλέψουν ότι η εξέταση συνεχίζεται από το στάδιο αυτό, είτε ότι επαναλαμβάνεται από το σημείο ενάρξεώς της.

71. Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να επαναλαμβάνουν την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας από το στάδιο στο οποίο είχε διακοπεί.

V – **Πρόταση**

72. Βάσει των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει την ακόλουθη απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα:

Το γεγονός ότι κράτος μέλος προσδιορίστηκε ως «υπεύθυνο» για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας, ακόμα και αν αναγνώρισε την ευθύνη του στο πλαίσιο του άρθρου 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και ανέλαβε εκ νέου τον αιτούντα, δεν αποκλείει τη μεταγενέστερη προώθηση του αιτούντος από το εν λόγω κράτος μέλος προς ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει η οδηγία 2013/32.

Η προώθηση του αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα είναι δυνατή ακόμα και αν το αποστέλλον κράτος μέλος δεν έχει λάβει πληροφορίες, κατά τη διαδικασία εκ νέου αναλήψεως, σχετικά με την εθνική ρύθμιση που διέπει την προώθηση των αιτούντων προς ασφαλείς τρίτες χώρες ούτε σχετικά με την πρακτική που εφαρμόζουν για το ζήτημα οι αρμόδιες αρχές.

Το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να επαναλαμβάνουν την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας από το στάδιο στο οποίο είχε διακοπεί.